

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z GOGRAFII DLA KLASY VIII DOSTOSOWANY DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB PSYCHOFIZYCZNYCH I EDUKACYJNYCH UCZNI

Każdy uczeń, który posiada opinię Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej o dysfunkcjach jest oceniany zgodnie z indywidualnymi zaleceniami i wskazówkami przekazanymi przez poradnię.

Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze pod uwagę: indywidualne możliwości i właściwości psychofizyczne każdego ucznia, wysiłek wkładany przez ucznia w pracę, zainteresowania przedmiotem, zaangażowanie ucznia na zajęciach.

1. Kontroli i ocenie podlegają :

- **wypowiedzi ustne** – materiał nauczania z trzech ostatnich lekcji, kilkudzaniowe wypowiedzi na pytania zadawane przez nauczyciela,
- **pisemne prace klasowe:** sprawdziany, kartkówki, testy
- **zadania wykonywane samodzielnie w czasie lekcji:** karty pracy, zadania z zeszytu do ćwiczeń, praca z mapą różnej treści, czytanie tabel i wykresów, diagramów
- **prace zespołowe** np. współpraca w grupie dotycząca materiał nauczania z bieżącej lekcji,
- **inne nieujęte formy związane ze specyfiką przedmiotu:**
  - praca na lekcji,
  - zadania związane z projektami edukacyjnymi,
  - proste prace badawcze,
  - prowadzenie zeszytu klasowego,
  - korzystanie z przewodników, słowników , tekstów źródłowych, samokształcenie,
  - szczególne osiągnięcia ucznia

2. Ocenianie ma charakter cyfrowy w skali 1 - 6. Prace pisemne ocenia się punktowo.

Dla ustalenia ocen cyfrowych stosowane są progi przeliczeniowe według następującej skali:

0 – 29%	30 – 49%	50 – 69%	70 – 89 %	90 – 97 %	98% - 100%
niedostateczny	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący

3. Pisemne prace klasowe: kartkówki, testy, sprawdziany są obowiązkowe.
4. Jeżeli uczeń opuści pracę klasową z przyczyn losowych, to powinien ją napisać w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły. Jeżeli nie umówi się na zaliczenie lub gdy jego nieobecność jest nieusprawiedliwiona, uczeń przystępuje do pracy klasowej na pierwszej lekcji, na którą przyszedł.
5. Każdą pracę klasową uczeń może poprawić tylko raz w ciągu dwóch tygodni od dnia oddania sprawdzonych prac. Do dziennika nauczyciel wstawia tylko wyższą ocenę z poprawy, a jeżeli jest ona taka sama lub niższa, to pisze odpowiedni komentarz przy danej ocenie.
6. Przy poprawianiu prac i pisaniu w drugim terminie kryteria ocen nie zmieniają się.

7. Kartkówki mogą obejmować materiał maksymalnie z trzech lekcji i mogą być niezapowiedzane.
8. Uczniowie, którzy wrócili do szkoły po co najmniej tygodniowej usprawiedliwionej nieobecności w szkole nie muszą pisać zapowiadanych prac pisemnych w pierwszym terminie.
9. Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji może nie być klasyfikowany z przedmiotu.
10. Uczeń ma obowiązek nosić zeszyt klasowy, podręcznik, potrzebne przybory wskazane przez nauczyciela, ćwiczenia do geografii jeśli są obowiązkowe w danej klasie.
11. Uczeń ma prawo dwukrotnie w ciągu semestru zgłosić przed lekcją nieprzygotowanie do lekcji bez ponoszenia konsekwencji np.: brak zeszytu przedmiotowego, nieprzygotowanie do wypowiedzi ustnej z trzech ostatnich lekcji. Nieprzygotowanie nie dotyczy zapowiedzianych prac klasowych: kartkówek, testów, sprawdzianów i lekcji powtórzeniowych.
12. Uczeń, który nie zgłosi nieprzygotowania - za trzecie nieprzygotowanie otrzymuje punkty ujemne.
13. Podsumowaniem edukacyjnych osiągnięć ucznia w danym roku szkolnym jest ocena roczna. Wystawia ją nauczyciel po uwzględnieniu wszystkich form aktywności ucznia oraz ocen częściowych.
14. Informację o proponowanej ocenie rocznej uczeń uzyskuje na dwa tygodnie przed rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej.
15. **Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, jeśli nie spełni wymagań przewidzianych na ocenę dopuszczającą.**

Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej:

1. Uczeń lub jego rodzice ubiegający się o podwyższenie oceny zwracają się z pisemnym wnioskiem (np. za pośrednictwem Librusa) do nauczyciela danych zajęć w terminie 3 dni roboczych od otrzymania informacji o przewidywanej rocznej ocenie klasyfikacyjnej.
2. O uzyskanie wyższej o jeden stopień niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej mogą ubiegać się wszyscy uczniowie, o ile spełnią następujące warunki:
  - A) frekwencja na zajęciach z danego przedmiotu nie może być niższa niż 80 % (z wyjątkiem długotrwałej choroby ucznia);
  - B) wszystkie nieobecności na zajęciach z danego przedmiotu muszą być usprawiedliwione;
  - C) uczeń przystąpił do wszystkich przewidzianych przez nauczyciela sprawdzianów lub popraw.
3. Uczeń spełniający wszystkie warunki przystępuje do sprawdzianu (lub innej formy, którą wyznaczy nauczyciel) obejmującego materiał określony w wymaganiach edukacyjnych na ocenę, o którą się ubiega.
4. W przypadku niespełnienia któregośkolwiek z warunków, o których mowa w pkt 2 wniosek ucznia/ rodzica zostaje odrzucony, a nauczyciel informuje o tym ucznia lub/i jego rodziców.
5. Termin sprawdzianu, który powinien się odbyć najpóźniej na 3 dni przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem Rady Pedagogicznej, ustala nauczyciel.
6. Podwyższenie przewidywanej oceny rocznej może nastąpić w przypadku, gdy ze sprawdzianu przygotowanego przez nauczyciela uczeń uzyskał minimum 80% punktów.

Dostosowanie wymagań edukacyjnych szczegółowych na poszczególne oceny

(oparte na *Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa* autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic)

Wymagania na poszczególne oceny				
na ocenę dopuszczającą	na ocenę dostateczną	na ocenę dobrą	na ocenę bardzo dobrą	na ocenę celującą
I. Azja				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie położenie geograficzne Azji • wymienia formy ukształtowania powierzchni Azji • wymienia strefy klimatyczne Azji i pokazuje je na mapie • wymienia największe rzeki Azji • wyjaśnia znaczenie terminu <i>wulkanizm</i> • odczytuje z mapy nazwy największych wulkanów w Azji • wskazuje na mapie zasięg Ognistego Pierścienia Pacyfiku • wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Azji • wymienia główne uprawy w Azji • określa cechy położenia Japonii • wymienia cechy środowiska przyrodniczego Japonii • określa cechy położenia Chin • wymienia główne uprawy w Chinach, opisuje ich rozmieszczenie na mapie gospodarczej • określa położenie geograficzne Indii • porównuje liczbę ludności Chin i Indii • wymienia największe aglomeracje Indii i wskazuje je na mapie • wymienia główne rośliny uprawne w Indiach i wskazuje na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje linię brzegową Azji na podstawie mapy świata • charakteryzuje zróżnicowanie środowiska geograficznego Azji • wymienia strefy aktywności sejsmicznej w Azji na podstawie mapy geologicznej • omawia czynniki klimatyczne kształtujące klimat Azji • omawia strefy roślinne Azji • omawia budowę wulkanu na podstawie ilustracji • wskazuje na mapie obszary Azji o korzystnych i niekorzystnych warunkach do rozwoju rolnictwa • charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Japonii • wymienia główne uprawy w Japonii • omawia warunki przyrodnicze rozwoju rolnictwa w Japonii • przedstawia cechy rolnictwa Japonii • określa różnorodność cech środowiska geograficznego Chin na podstawie mapy tematycznej • omawia czynniki przyrodnicze sprzyjające osadnictwu w Chinach • przedstawia nierównomierne rozmieszczenie ludności Chin na podstawie mapy gęstości zaludnienia • lokalizuje na mapie ośrodki przemysłu zaawansowanych technologii w Chinach • omawia główne kierunki produkcji rolnej w Chinach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia cyrkulację monsunową i jej wpływ na klimat Azji • przedstawia kontrasty w ukształtowaniu powierzchni Azji • wymienia typy wulkanów i podaje ich główne cechy • charakteryzuje kontrasty klimatyczne i roślinne w Azji na podstawie mapy tematycznej • omawia czynniki wpływające na układ sieci rzecznej w Azji • omawia płytową budowę litosfery na podstawie map tematycznych • wyjaśnia przyczyny występowania trzęsień ziemi i tsunami w Azji • opisuje przebieg trzęsienia ziemi • omawia warunki przyrodnicze i poza przyrodnicze rozwoju rolnictwa w Azji • opisuje ekstremalne zjawiska klimatyczne i ich skutki w Japonii • opisuje skutki występowania tajfunów na obszarze Japonii • omawia strukturę zatrudnienia w Japonii na podstawie analizy danych statystycznych • wymienia czołówkę państw azjatyckich w światowych zbiorach roślin uprawnych • omawia bariery utrudniające rozwój gospodarki Japonii • omawia znaczenie i rolę transportu w gospodarce Japonii • omawia cechy gospodarki Chin 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje azjatyckie rekordy dotyczące rzeźby terenu, linii brzegowej i hydrosfery • omawia budowę geologiczną Azji na podstawie mapy tematycznej • przedstawia sposoby zabezpieczania ludzi przed skutkami trzęsień ziemi • omawia warunki klimatyczne w Azji wpływające na rytm uprawy ryżu • omawia znaczenie uprawy ryżu dla krajów Azji Południowo-Wschodniej • analizuje źródła gospodarczego rozwoju Japonii • charakteryzuje cechy nowoczesnej gospodarki Japonii oraz rodzaje produkcji przemysłowej • uzasadnia, że gospodarka Japonii należy do najnowocześniejszych na świecie • przedstawia problemy demograficzne i społeczne Chin z uwzględnieniem przyrostu naturalnego na podstawie analizy danych statystycznych • omawia znaczenie nowoczesnych kolei w rozwoju gospodarczym Chin • omawia kontrasty etniczne, językowe i religijne w Indiach • omawia system kastowy w Indiach • charakteryzuje cechy gospodarki Indii i możliwości ich rozwoju • omawia znaczenie ropy naftowej w rozwoju ekonomicznym państw Bliskiego Wschodu • przedstawia znaczenie produkcji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego na wschodnich wybrzeżach Azji występuje wiele wulkanów • omawia powstawanie Himalajów i rowów oceanicznych • udowadnia słuszność stwierdzenia, że Azja to kontynent kontrastów geograficznych • wykazuje związek między budową geologiczną a występowaniem, rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami w Japonii • ocenia skutki trzęsień ziemi dla obszarów gęsto zaludnionych • wykazuje związki między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej • ocenia znaczenie warunków przyrodniczych i czynników społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii • omawia wpływ gospodarki Chin na gospodarkę światową • opisuje główne problemy indyjskiego społeczeństwa oraz przedstawia ich przyczyny • analizuje skutki występowania konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie

<p>mapie tematycznej regiony ich występowania</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia surowce mineralne w Indiach i wskazuje na mapie regiony ich występowania określa położenie geograficzne Bliskiego Wschodu wymienia państwa leżące na Bliskim Wschodzie na podstawie mapy politycznej wskazuje na mapie miejsca konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia cechy środowiska geograficznego Półwyspu Indyjskiego wyjaśnia znaczenie terminu <i>salsy</i> podaje przyczyny powstawania slumsów w Indiach omawia warunki uprawy roślin w Indiach na podstawie mapy tematycznej charakteryzuje indyjską Dolinę Krzemową omawia cechy środowiska przyrodniczego Bliskiego Wschodu omawia wielkość zasobów ropy naftowej na świecie i na Bliskim Wschodzie na podstawie wykresu i mapy tematycznej 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje wielkości PKB w Chinach na tle innych krajów świata na podstawie danych statystycznych charakteryzuje tradycyjne rolnictwo i warunki rozwoju rolnictwa Chin przedstawia problemy demograficzne Indii przedstawia zróżnicowanie indyjskiej edukacji analizuje strukturę zatrudnienia i strukturę PKB Indii na podstawie wykresu charakteryzuje przetwórstwo przemysłowe Indii omawia zróżnicowanie religijne na Bliskim Wschodzie przedstawia cele organizacji OPEC 	<p>wyrobów z ropy naftowej w krajach Bliskiego Wschodu</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ religii na życie muzułmanów omawia źródła konfliktów zbrojnych i terroryzmu na Bliskim Wschodzie 	
II. Afryka				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa położenie matematyczno-geograficzne Afryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej wymienia strefy klimatyczne Afryki wymienia największe rzeki i jeziora Afryki wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Afryce wymienia główne uprawy w Afryce wskazuje obszary występowania surowców mineralnych na terenie Afryki wymienia atrakcyjne turystycznie państwa Afryki wyjaśnia różnicę między głodem a niedożywieniem wymienia państwa w Afryce dotknięte głodem i niedożywieniem określa położenie geograficzne Kenii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia cechy ukształtowania powierzchni Afryki wymienia cechy różnych typów klimatu w Afryce na podstawie klimogramów charakteryzuje sieć rzeczną i jeziora Afryki omawia czynniki przyrodnicze i poza przyrodnicze rozwoju rolnictwa w Afryce charakteryzuje znaczenie chowu zwierząt w krajach Afryki przedstawia zróżnicowanie PKB w różnych państwach Afryki na podstawie analizy danych statystycznych omawia przemysł wydobywczy w Afryce wskazuje państwa w Afryce dotknięte problemem głodu i niedożywienia wyjaśnia różnicę między głodem a niedożywieniem wymienia obiekty turystyczne na terenie Kenii przedstawia ruch turystyczny Kenii na podstawie analizy danych statystycznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ czynników klimatotwórczych na klimat Afryki omawia rozmieszczenie opadów atmosferycznych w Afryce na podstawie mapy klimatycznej omawia udział rolnictwa w strukturze zatrudnienia w wybranych państwach Afryki na podstawie wykresu omawia gospodarkę w strefie Sahelu przedstawia nowoczesne działy gospodarki Afryki omawia rozwój i znaczenie usług w Afryce omawia przyczyny niedożywienia ludności w Afryce analizuje niedożywienie ludności w Afryce na podstawie wykresu opisuje zmiany w poziomie niedożywienia ludności Afryki opisuje walory kulturowe Kenii na podstawie wybranych źródeł informacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia cyrkulację powietrza w strefie międzyzwrotnikowej omawia przyczyny procesu pustynnienia w strefie Sahelu przedstawia czynniki ograniczające rozwój gospodarki w Afryce omawia skutki niedożywienia ludności w Afryce omawia bariery ograniczające rozwój turystyki w Afryce omawia walory przyrodnicze Kenii wpływające na rozwój turystyki omawia cechy gospodarki krajów Afryki na podstawie analizy danych statystycznych wymienia obiekty w Kenii wpisane na listę dziedzictwa UNESCO 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia istnienie strefowości klimatyczno-roślinno-glebowej w Afryce omawia związek budowy geologicznej Afryki z powstawaniem rowów tektonicznych wyjaśnia związki między warunkami przyrodniczymi a możliwościami gospodarowania w strefie Sahelu przedstawia rolę chińskich inwestycji na kontynencie afrykańskim przedstawia sposoby walki z głodem ludności Afryki określa związki między warunkami przyrodniczymi i kulturowymi a rozwojem turystyki na przykładzie Kenii

III. Ameryka Północna i Ameryka Południowa				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa położenie geograficzne Ameryki wymienia nazwy mórz i oceanów oblewających Amerykę Północną i Amerykę Południową wymienia największe rzeki Ameryki i wskazuje je na mapie wskazuje na mapie Aleję Tornad określa położenie geograficzne Amazonii omawia florę i faunę lasów równikowych podaje liczbę ludności Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie wykresu wymienia główne odmiany człowieka zamieszkujące Amerykę wymienia obszary słabo i gęsto zaludnione w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej i wskazuje je na mapie wymienia największe miasta i aglomeracje Ameryki Północnej i Ameryki Południowej i wskazuje na mapie określa położenie geograficzne Stanów Zjednoczonych wymienia główne działy przemysłu w Stanach Zjednoczonych wymienia rodzaje usług wyspecjalizowanych w Stanach Zjednoczonych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy państw leżących w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej podaje główne cechy ukształtowania powierzchni Ameryki wymienia strefy klimatyczne Ameryki wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tornado, cyklon tropikalny</i> wymienia nazwy wybranych cyklonów tropikalnych w XXI wieku omawia przyczyny powstawania tornad i cyklonów tropikalnych podaje główne rejony występowania cyklonów tropikalnych i kierunki ich przemieszczania się podaje cechy środowiska geograficznego Amazonii omawia cechy klimatu Amazonii podaje przyczyny zróżnicowania etnicznego i kulturowego Ameryki przedstawia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej wyjaśnia znaczenie terminów: <i>urbanizacja, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja, megalopolis</i> analizuje liczbę ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności państw Ameryki na podstawie mapy tematycznej wyjaśnia znaczenie terminów: <i>produkt światowy brutto, technopolis</i> opisuje cechy położenia geograficznego Stanów Zjednoczonych omawia strukturę użytkowania ziemi w Stanach Zjednoczonych na podstawie wykresu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia czynniki klimatyczne wpływające na klimat Ameryki porównuje strefy klimatyczne ze strefami roślinnymi w Ameryce charakteryzuje wody powierzchniowe Ameryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej omawia mechanizm powstawania tornad i cyklonów tropikalnych podaje przyczyny wysokich rocznych sum opadów atmosferycznych w Amazonii opisuje piętrowość wilgotnych lasów równikowych w Amazonii omawia wielkie migracje w historii zasiedlania Ameryki omawia zmiany liczby ludności w Ameryce na przestrzeni lat na podstawie wykresu omawia rozwój miast Ameryki na podstawie wybranych źródeł podaje przykłady megalopolis w Ameryce i wskazuje je na mapie podaje przyczyny powstawania slumsów w wielkich miastach na przykładzie Ameryki Południowej omawia znaczenie przemysłu i jego kluczowe działy w Stanach Zjednoczonych wymienia czynniki wpływające na rozwój Doliny Krzemowej omawia cechy rolnictwa Stanów Zjednoczonych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cechy ukształtowania powierzchni Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie map wykazuje związek ukształtowania powierzchni z budową geologiczną w Ameryce charakteryzuje budowę geologiczną Ameryki omawia związek stref klimatycznych ze strefami roślinnymi w Ameryce przedstawia skutki występowania tornad i cyklonów tropikalnych w Ameryce omawia ekologiczne następstwa wylesiania Amazonii podaje kierunki gospodarczego wykorzystania Amazonii przedstawia negatywne skutki urbanizacji w Ameryce określa cechy megalopolis w Ameryce Północnej charakteryzuje wybrane wskaźniki rozwoju gospodarczego Stanów Zjednoczonych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia sposoby ochrony przed nadchodzącym cyklonem na podstawie wybranych źródeł informacji przedstawia działania człowieka mające na celu ochronę walorów przyrodniczych Amazonii opisuje problemy ludności mieszkających w slumsach na podstawie materiałów źródłowych przedstawia sytuację rdzennej ludności w Ameryce ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarki Stanów Zjednoczonych ocenia rolę Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej na podstawie analizy danych statystycznych omawia znaczenie wyspecjalizowanych usług w gospodarce Stanów Zjednoczonych
IV. Australia i Oceania				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa położenie geograficzne Australii i Oceanii wymienia największe pustynie Australii na podstawie mapy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje środowisko przyrodnicze Australii i Oceanii charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Australii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy charakterystyczne poszczególnych typów klimatu w Australii na podstawie klimogramów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wpływ położenia Australii na klimat omawia zasoby wód artezyjskich i ich rolę w gospodarce Australii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazuje zależność między klimatem a zasobami wód powierzchniowych w Australii

<ul style="list-style-type: none"> wymienia endemity w Australii oraz na wyspach Oceanii przedstawia liczbę ludności i gęstość zaludnienia w Australii na podstawie mapy tematycznej i analizy danych statystycznych wymienia największe miasta Australii oraz wskazuje je na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminu basen artezyjski wymienia strefy klimatyczne w Australii charakteryzuje wody powierzchniowe Australii omawia czynniki przyrodnicze wpływające na rozmieszczenie ludności w Australii omawia występowanie surowców mineralnych w Australii na podstawie mapy tematycznej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia strefowość roślinną w Australii na podstawie mapy tematycznej charakteryzuje rdzennych mieszkańców Australii omawia cechy rolnictwa Australii na tle warunków przyrodniczych przedstawia znaczenie turystyki w rozwoju gospodarki Australii i Oceanii 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia dlaczego Australia jest atrakcyjna dla imigrantów omawia znaczenie przetwórstwa przemysłowego i przemysłu zaawansowanych technologii w rozwoju Australii omawia bariery utrudniające zamieszkanie Australii określa główne cechy gospodarki Australii na tle warunków przyrodniczych 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje zależność pomiędzy rozmieszczeniem ludności a warunkami naturalnymi występującymi w Australii
V. Obszary okołobiegunowe				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa położenie geograficzne obszarów okołobiegunowych wymienia gatunki roślin i zwierząt na obszarach Arktyki i Antarktyki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy środowiska przyrodniczego obszarów okołobiegunowych charakteryzuje klimat Arktyki i Antarktyki wyjaśnia znaczenie terminów: <i>góra lodowa, pak lodowy, lądolód, lodowce szelfowe</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje zjawisko dnia polarnego i nocy polarnej na obszarach okołobiegunowych charakteryzuje ludy zamieszkujące Arktykę oraz warunki ich życia wymienia zagrożenia środowiska przyrodniczego obszarów polarnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje środowisko przyrodnicze Arktyki i Antarktyki wyjaśnia, dlaczego Antarktyda jest największą pustynią lodową 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia skutki zmian klimatu w środowisku geograficznym obszarów polarnych omawia status prawny Antarktydy